

PUBMED - MESH

BÀI 4.3

MeSH - Tiêu đề Y khoa

1. Kết nối PubMed

Người dùng HINARI có thể tìm kiếm và truy cập bài báo toàn văn trực tiếp từ cơ sở dữ liệu PubMed.

Bạn cần các chi tiết đăng nhập HINARI để thực hiện việc này.

- Đầu tiên vào trang web HINARI tại www.healthinternetwork.org, nơi bạn có thể chọn liên kết **HINARI LOG IN**, đưa bạn vào trang đăng nhập HINARI.
- Khi trang đăng nhập mở ra, nhập tên người dùng HINARI và mật khẩu vào hộp đăng nhập và sau đó chọn nút đăng nhập để truy cập trang HINARI.
- Vào phần **"find articles"** trên trang này và chọn liên kết **"search for articles through PubMed"**.

Trang chủ PubMed hiển thị, cho phép bạn truy cập vào cơ sở dữ liệu PubMed.

2. MeSH (Medical Subject Heading - Tiêu đề Y khoa) và sử dụng MeSH trong PubMed

MeSH là từ vựng qui định (controlled vocabulary) dùng để phân loại các bài báo trong MEDLINE. Từ vựng MeSH cung cấp một phương pháp nhất quán để truy thông tin, có thể sử dụng tên gọi khác nhau để mô tả một khái niệm duy nhất. Cần hiểu rằng khi một bài báo đã được “**indexed for MEDLINE**”, các từ MeSH sẽ được gắn vào như những từ khóa cho mỗi một bài báo đã được phân loại. Do đó nếu bạn tìm kiếm những bài báo chỉ sử dụng các tiêu đề MeSH, bạn chỉ tìm thấy những bài báo đã được phân loại theo từ MeSH.

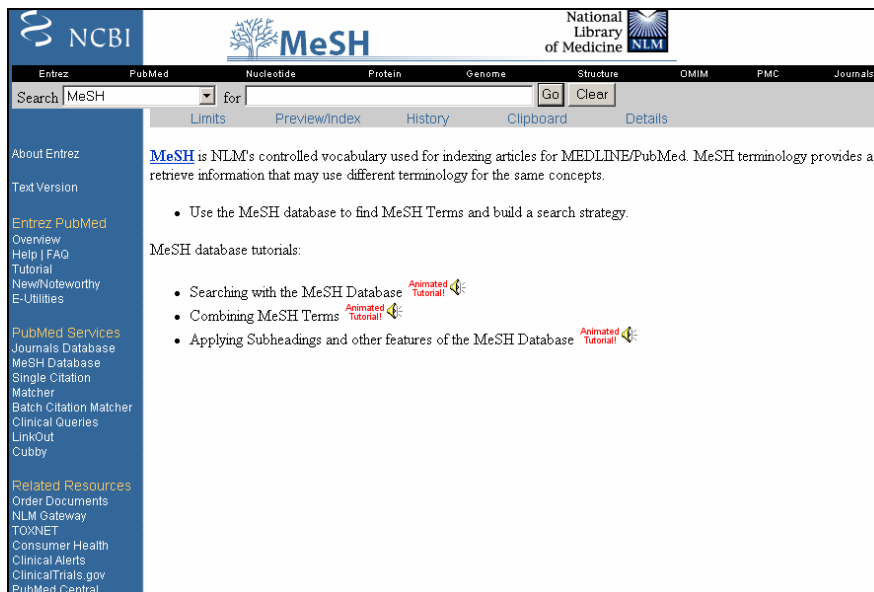
Bạn sẽ bỏ qua những bài báo trong PubMed, nhưng không được phân loại trong MEDLINE, cũng như bạn **sẽ không** có những từ MeSH gắn vào những mẫu tin này.

Sách này sẽ hướng dẫn bạn cách sử dụng MeSH hoặc Tiêu đề Y khoa. Có những bài tập đi kèm trong sách để minh họa việc sử dụng MeSH trong quá trình tìm kiếm, cùng với những bài tập bổ sung để thực tập ở cuối sách.

3. Cơ sở dữ liệu MeSH

Để truy cập Cơ sở dữ liệu MeSH, bạn cần vào thanh màu xanh bên trái trang chủ PubMed và chọn liên kết “**MeSH Database**” phía dưới dịch vụ PubMed. Trang Cơ sở dữ liệu MeSH sau đó sẽ được hiển thị.

Bạn cũng có thể mở Cơ sở dữ liệu MeSH bằng cách chọn nó trong thanh kéo xuống bên cạnh “**Search**” trong thanh công cụ tìm kiếm.

The screenshot shows the MeSH Database page on the NCBI website. At the top, there are logos for NCBI, MeSH, and the National Library of Medicine (NLM). Below the logos is a navigation bar with tabs for Entrez, PubMed, Nucleotide, Protein, Genome, Structure, OMM, PMC, and Journals. A search bar contains the text "Search MeSH for" with "Go" and "Clear" buttons. Below the search bar are links for "Limits", "Preview/Index", "History", "Clipboard", and "Details". The main content area features a blue sidebar on the left with various links under categories like "About Entrez", "Entrez PubMed", "PubMed Services", and "Related Resources". The main text area contains a description of MeSH as NLM's controlled vocabulary, followed by a list of bullet points: "Use the MeSH database to find MeSH Terms and build a search strategy." and "MeSH database tutorials:" with three links: "Searching with the MeSH Database", "Combining MeSH Terms", and "Applying Subheadings and other features of the MeSH Database". Each tutorial link has a small "Animated Tutorial" icon.

Trên trang chủ Cơ sở dữ liệu MeSH, hộp câu hỏi hoạt động nằm trong thanh ngang màu xám trên đầu trang.

Để tìm Cơ sở dữ liệu MeSH, bạn cần chắc rằng hộp bên cạnh “**Search**” hiển thị MeSH và bạn nhập từ tìm kiếm vào hộp tìm kiếm dài hơn.
Để tìm từ MeSH áp dụng cho chủ đề của bạn, nhập câu tìm kiếm vào hộp tìm kiếm, nhấp “**Go**” để tiến hành. Cơ sở dữ liệu sau đó sẽ hiển thị kết quả phù hợp với từ của bạn.

Meo!

Nếu bạn sử dụng nút back trên trình duyệt của bạn khi di chuyển quanh PubMed, bạn có thể thấy cần sử dụng chức năng “refresh” để hiển thị lại trang web.

Bài tập 1

- Chọn và mở **MeSH Database**.
- Trong bài tập này, chúng ta sẽ tìm từ MeSH cho từ cancer.
- Nhập các từ tìm kiếm vào hộp câu hỏi trống - gõ vào từ sau: **cancer**.
- Sau đó nhấp vào nút “**Go**” bên cạnh.
- Từ những kết quả tìm được, bạn có thể thấy từ MeSH cho cancer là “**neoplasms**”.
- Nhấp vào từ liên kết để hiển thị thêm thông tin.
- Đọc định nghĩa neoplasms.

Mẫu tin dành cho từ MeSH chứa một định nghĩa từ, các tiêu đề phụ (subheadings) đi kèm, một danh sách các từ tương tự (entry terms) và cấu trúc cây của MeSH.

Nếu bạn đọc định nghĩa từ MeSH, bạn có thể thấy mô tả và các tiêu đề phụ đi kèm với từ này.

Phía dưới các tiêu đề phụ là hai hộp chọn.

Một chuyển tới chỉ “**Major Topic Headings (Từ chính)**”, một yêu cầu PubMed không “**Explode (Mở rộng)**” đến một từ MeSH chuyên biệt hơn.

Phía dưới phần này có các **entry terms (từ tương tự)** với **see also references (xem các tài liệu)**.

Mỗi mẫu tin cũng có một cây MeSH hiển thị từ và các vị trí của nó trong cây cấu trúc MeSH.

Bài tập 2

- Chọn và mở **MeSH Database**.
- Trong bài tập này bạn sẽ tìm từ MeSH cho **Dengue**.
- Nhập các từ tìm kiếm vào hộp câu hỏi tìm kiếm trống - gõ vào từ sau: **dengue**.
- Sau đó nhấp vào nút “**Go**” bên cạnh.
- Từ những kết quả tìm được, bạn có thể thấy có 3 từ MeSH cho Dengue.

- Nhấp vào **hyperlinked term for Dengue** để hiển thị thêm thông tin.
- Đọc định nghĩa và các tiêu đề phụ.
- **Kiểm hộp chọn** bên cạnh từ MeSH cho Dengue.
- Sau đó chọn "**Send to search box with AND**" bằng cách nhấp vào nút **send to**.
- Từ này sẽ được nhập vào hộp tìm kiếm là "Dengue" [MeSH].
- Nhấp nút "**Search PubMed**".
- **Hiển thị** các kết quả theo dạng **citation** và hãy nhìn vào các từ MeSH trên các mẫu tin.

Ghi chú:

Khi từ của bạn được nhập vào hộp tìm kiếm, bạn có thể nhập thêm các từ khóa hoặc từ MeSH vào tìm kiếm.

Nếu bạn muốn tìm kiếm sử dụng tiêu đề phụ, chọn tiêu đề phụ thích hợp bằng cách kiểm tra hộp chọn bên cạnh nó.

Bài tập 3

- Chọn và mở **MeSH Database**.
- Nhập các từ tìm kiếm vào hộp câu hỏi tìm kiếm trống - gõ vào từ sau: **dengue**.
- Sau đó nhấp vào nút "**Go**" bên cạnh.
- Từ những kết quả tìm được, bạn có thể thấy có 3 từ MeSH cho Dengue.
- Nhấp vào **hyperlinked term for Dengue** để hiển thị thêm thông tin.
- Đọc định nghĩa và các tiêu đề phụ, và chọn một cho "**prevention and control**".
- Nhấp vào nút "**Send to**".
- Từ này sẽ được nhập vào hộp tìm kiếm.
- Nhấp vào nút "**Search PubMed**".
- **Hiển thị** các kết quả theo dạng **citation** và hãy nhìn vào các từ MeSH trên các mẫu tin. Bạn sẽ để ý sự xuất hiện của các từ của bạn trong danh sách MeSH.

Giới hạn vào chỉ Những Tiêu đề Chính (Major Topic Headings)

Giới hạn một tìm kiếm vào Những Tiêu đề Chính có nghĩa là những mẫu tin tìm được sẽ chủ yếu về Từ Chính và sẽ không phải là những từ liên quan đến chủ đề trong những từ phụ hoặc chỉ được đề cập lướt qua. Thí dụ nếu ta giới hạn Dengue vào Những Tiêu đề Chính, bạn sẽ tìm thấy những bài báo có chủ đề chính là về Dengue.

Bài tập 4

- Chọn và mở **MeSH Database**.
- Nhập các từ tìm kiếm vào hộp câu hỏi tìm kiếm trống - gõ vào từ sau: **dengue**.
- Sau đó nhấp vào nút "**Go**" bên cạnh.
- Từ những kết quả tìm được, bạn có thể thấy có 3 từ MeSH cho Dengue.
- Nhấp vào **hyperlinked term** để hiển thị thêm thông tin.

- Sau đó **đặt bọ vào hộp chọn** cho “**Restrict Search to Major Topic Headings Only**”.
- Nhấp vào nút “**Send to search box with AND**”.
- Từ này sẽ được nhập vào hộp chi tiết tìm kiếm.
- Hãy xem các chi tiết **Dengue [MAJR]**, hiển thị giới hạn tìm kiếm vào Những Tiêu đề Chính.
- Nhấp nút “**Search PubMed**”.
- **Hiển thị** các kết quả theo dạng **citation** và hãy nhìn vào các từ MeSH trên các mẫu tin.

Xác định các từ MeSH Chính trong các mẫu tin đã truy

Trong dạng citation, các từ Major MeSH được xác định bằng một hoa thị bên cạnh chúng, thí dụ Dengue*

Sử dụng các từ MeSH

Nếu bạn đọc lịch sử tìm kiếm của bạn, bạn có thể so sánh sự khác nhau số lượng các mẫu tin tìm được khi là từ khóa, từ MeSH và từ MeSH chính. Từ MeSH mô tả nội dung một bài báo sử dụng từ gọi nhất quán, và có giá trị để tìm những mẫu tin liên quan với một mức độ chuyên biệt nào đó.

Giới hạn tìm kiếm vào Từ MeSH Chính có thể cải thiện mức độ chuyên biệt tìm kiếm, dù bạn có thể mất một vài mẫu tin mà chủ đề của bạn không phải là chủ điểm của bài báo.

Vùng địa lý

Cũng có những từ MeSH gắn vào những vùng và những quốc gia.

Bài tập 5

- Chọn và mở **MeSH Database**.
- Gõ từ tìm kiếm **Asia** vào hộp câu hỏi tìm kiếm trống.
- Sau đó nhấp vào nút “**Go**” bên cạnh.
- Từ những kết quả tìm được, bạn có thể thấy những từ MeSH cho Asia.
- Chọn tùy chọn đầu tiên cho Asia bằng cách nhấp vào liên kết và xem danh sách theo phân loại MeSH. Cấu trúc cây được tách ra thành vùng và quốc gia.
- Chọn **Myanmar** và một trang mới mở ra cho thấy mô tả, tiêu đề phụ và những từ tương đương.
- Bạn sẽ thấy **Burma** và **Myanma** là các **Entry Terms (Từ Tương đương)** của Myanma.

Bài tập 6

- Chọn và mở **MeSH Database**.
- Nhập các từ tìm kiếm của bạn vào hộp câu hỏi tìm kiếm trống bằng cách gõ vào **developing countries**.
- Sau đó nhấp vào nút “**Go**” bên cạnh.

- Từ những kết quả tìm được, bạn có thể thấy từ MeSH cho các quốc gia đang phát triển. Nó được giới thiệu vào năm 1971.
- Chọn liên kết “**developing countries**”.
- Nhìn vào **Entry Terms (Từ Tương đương)** và bạn sẽ thấy những từ này chuyển về từ MeSH.
- Chọn để tìm kiếm những bài báo được từ tìm kiếm đặt nhãn bằng cách đặt bọ vào hộp chọn bên cạnh “**developing countries**”.
- Nhấp vào nút “**Send to search box with AND**”.
- Từ này được nhập vào hộp tìm kiếm.
- Nhấp vào nút “**Search PubMed**”.
- **Hiển thị** các kết quả theo dạng **citation** và nhìn vào các từ MeSH trên các mẫu tin và sự xuất hiện các từ của bạn.

5 Tập luyện tạo sự hoàn hảo!

Bây giờ bạn đã qua tất cả các mục trong Bài này.

Nếu bạn muốn tập luyện các chức năng đề cập trong bài này, bạn có thể làm các bài tập bổ sung trong Phụ lục.

PHỤ LỤC

Nên nhớ - Bạn có thể cần "refresh" trang này nếu bạn sử dụng nút back trên trình duyệt của bạn.

Bài tập 1

- Mở **MeSH Database**.
- Gõ **malaria** vào hộp câu hỏi tìm kiếm và nhấp vào **"Go"**.
- Có bao nhiêu từ MeSH được kết hợp với **Malaria**?
- Chọn từ cho **Malaria** và kiểm tra hộp chọn.
- Sau đó **"Send to Search Box with AND"** và chọn đến **"Search PubMed"**.
- Chọn 6 bài báo đầu tiên trong tìm kiếm và hiển thị chúng theo dạng **citation**.
- Bạn sẽ có thể xem các từ MeSH cho mỗi bài báo.

Bài tập 2

- Mở **MeSH Database**.
- Gõ **schistosomiasis** vào hộp câu hỏi tìm kiếm và nhấp vào **"GO"**.
- Chọn liên kết đến từ MeSH **schistosomiasis**.
- Chọn **"Restrict to Major Topic Headings"** và chủ đề phụ **etiology**.
- **"Send to Search Box with AND"** và **"Search PubMed"**
- Hiển thị các bài báo tìm được theo dạng **citation**.

Bài tập 3

- Mở **MeSH Database**.
- Gõ **malaria** vào hộp câu hỏi tìm kiếm và nhấp vào **"GO"**.
- Chọn liên kết **Malaria Falciparum** và mở trang có thông tin thêm và danh sách các tiêu đề phụ.
- Chọn **"Restrict to Major Topic Headings"**.
- **"Send to Search Box with AND"** và **"Search PubMed"**.
- Lập lại các bước trên nhưng không giới hạn tìm kiếm vào Tiêu đề Chính.
- Bạn để ý được gì về các kết quả?

Bài tập 4

- Mở **MeSH Database**.
- Gõ **tuberculosis** vào hộp câu hỏi tìm kiếm và nhấp vào **"GO"**.
- Chọn liên kết **Tuberculosis, Multidrug-Resistant**.
- Sau đó chọn tiêu đề phụ **therapy** và **"Restrict to Major Topic Headings"**.
- **"Send to Search Box with AND"** và **"Search PubMed"**.
- Chọn vài bài báo và hiển thị chúng theo dạng **citation**.
- Hãy nhìn các từ MeSH.

Bài tập 5

- Mở **MeSH Database**.
- Gõ **Dengue** vào hộp câu hỏi tìm kiếm và nhấp vào **"GO"**.
- Chọn từ MeSH **Dengue** và **"Send to Search Box with AND"** và **"Search PubMed"**.
- Vào **MeSH Database** lần nữa.

- Gõ **disease outbreaks** vào hộp câu hỏi tìm kiếm và nhấp vào "GO".
- Chọn từ MeSH **Disease Outbreaks** và "Send to Search Box with AND" và "Search PubMed".
- Vào **MeSH Database** lần nữa.
- Gõ **South East Asia** vào hộp câu hỏi tìm kiếm và nhấp vào "GO".
- Chọn từ MeSH **Asia Southeastern** và "Send to Search Box with AND" và "Search PubMed".
- Nhấp vào "History" và chọn 3 tìm kiếm cuối cùng và kết hợp chúng với **AND**, thí dụ #1 AND #2 AND #3.
- Có bao nhiêu bài báo và chúng có liên quan đến từ tìm kiếm của bạn không?

Bài tập 6

- Mở **MeSH Database**.
- Gõ **malaria** vào hộp câu hỏi tìm kiếm và nhấp vào "GO".
- Chọn từ MeSH **Malaria** và "Send to Search Box with AND" và "Search PubMed".
- Vào **MeSH Database** lần nữa.
- Gõ **Africa** vào hộp câu hỏi tìm kiếm và nhấp vào "GO".
- Chọn từ MeSH **Africa South of the Sahara** và "Send to Search Box with AND" và "Search PubMed".
- Vào **MeSH Database** lần nữa.
- Gõ **infant mortality** vào hộp câu hỏi tìm kiếm và nhấp vào "GO".
- Chọn từ MeSH **Infant Mortality** và "Send to Search Box with AND" và "Search PubMed".
- Nhấp vào "History" và chọn 3 tìm kiếm cuối cùng và kết hợp chúng với **AND**, thí dụ #1 AND #2 AND #3.
- Có bao nhiêu bài báo và chúng có liên quan đến từ tìm kiếm của bạn không?

Câu trả lời

Bài tập 1

Có 7 (vào lúc viết bài này).

Bài tập 2

Các bài báo bạn tìm thấy sẽ được giới hạn vào "Schistosomiasis/etiology" [MAJR]

Bài tập 3

"Malaria, Falciparum"[MAJR] sẽ được hiển thị từ tìm kiếm giới hạn và bạn sẽ có ít mẫu tin hơn khi tìm kiếm lần hai, hiển thị với "Malaria, Falciparum"[MeSH]

Bài tập 4

Bạn sẽ có thể thấy từ liên quan đến therapy liệt kê trong các từ MeSH. Nội dung các bài báo cũng sẽ phản ánh giới hạn của bạn.

Bài tập 5

Bạn có thể có khoảng 80 hoặc hơn các bài báo liên quan đến bùng phát Dengue ở Đông Nam á.

Bài tập 6

Bạn sẽ tìm được khoảng 60 hoặc hơn các bài báo liên quan đến từ của bạn.